

**การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill
และหลักสูตร Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัย
การปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น**

**The Analysis of Requirement on Non-Degree Program: Reskill/Upskill and
Pre-degree Program for Undergraduate and Graduate at the College of
Local Administration, Khon Kaen University**

ภาภรณ์ เรืองวิชา^{1*}

Paporn Ruangwicha^{1*}

¹วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น; College of Local Administration, Khon Kaen University,
Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : paporn@kku.ac.th

DOI : 10.14456/jlgisrru.2025.6

Received : March 19, 2025; Revised : April 5, 2025; Accepted : April 6, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill และหลักสูตร Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มตลาดแรงงานและนโยบายการพัฒนากำลังคนของประเทศไทยและอาเซียน โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย นักศึกษาปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูแนะแนว และผู้รับบริการวิชาการ จำนวน 500 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยการแจกแจงจำนวนและร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนให้ความสำคัญกับหลักสูตรที่ยืดหยุ่น เน้นทักษะปฏิบัติ และการสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ที่ทันสมัย อย่างไรก็ตามพบข้อจำกัดด้านกลุ่มเป้าหมายที่ยังจำกัดอยู่ในระดับภูมิภาค และความคาดหวังด้านค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ต่ำกว่าที่วิทยาลัยฯ กำหนด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความยั่งยืนของหลักสูตร ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยนี้คือ การพัฒนาหลักสูตรให้ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน การออกแบบระบบการเรียนรู้ที่รองรับผู้เรียนที่หลากหลาย การกำหนดค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม และการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนทุนการศึกษาและโอกาสฝึกงาน ซึ่งจะช่วยให้หลักสูตร Non-degree และ Pre-degree เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

Citation : Ruangwicha, P. (2025). The Analysis of Requirement on Non-Degree Program: Reskill/Upskill and Pre-degree

Program for Undergraduate and Graduate at the College of Local Administration, Khon Kaen University. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.6>

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารการศึกษา, นโยบายอุดมศึกษา, หลักสูตรระยะสั้น, หลักสูตรเรียนล่วงหน้า, การพัฒนากำลังคน

Abstract

This study aims to analyze learners' demands and develop guidelines for enhancing the Non-degree Program: Reskill/Upskill and Pre-degree Program at the undergraduate and graduate levels offered by the College of Local Administration, Khon Kaen University. The study aligns with labor market trends and workforce development policies across Thailand and ASEAN regions, focusing on curriculum management to enhance learners' capabilities and increase their competitiveness. This research employs a survey methodology, collecting data from 500 participants, including undergraduate and graduate students, high school students, guidance counselors, and academic service beneficiaries. Data were collected using a structured questionnaire and analyzed descriptively using frequency and percentage distributions. The findings indicate that learners prioritize flexible curricula, practice-oriented teaching methods, and access to modern learning resources. However, the program's reach and accessibility remain limited due to its regional scope, presenting challenges for broader implementation. Additionally, learners' expected tuition fees were lower than the established rates, posing challenges to the financial sustainability of the program. Key recommendations include aligning curriculum development with labor market needs and industry demands, designing learning systems that accommodate diverse learners, structuring tuition fees to balance affordability and institutional sustainability, and fostering collaboration among the government, educational institutions, and private sectors to support scholarships and internship opportunities. These measures will strengthen the role of Non-degree and Pre-degree Programs as key mechanisms for workforce development, ensuring alignment with evolving economic and technological landscapes.

Keywords : Education Management, Higher Education Policy, Non-degree Program, Pre-degree Program, Workforce Development

Citation : ภาภรณ์ เรืองวิชา. (2568). การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill) และหลักสูตร

Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.6>

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีส่งผลให้ความต้องการด้านการศึกษา และการพัฒนาทักษะของบุคลากรในตลาดแรงงานมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ขณะที่การศึกษารูปแบบดั้งเดิมอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและองค์กรได้อย่างเต็มที่ ด้วยโครงสร้างหลักสูตรที่ใช้เวลาหลายปี อีกทั้งมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและข้อจำกัดด้านโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่ยังเป็นอุปสรรคสำคัญ สถาบันการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีบทบาทสำคัญในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ จึงมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ซึ่งรวมถึงหลักสูตรระยะสั้น (non-degree program: reskill/upskill) และหลักสูตรเรียนล่วงหน้า (pre-degree program) ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยหลักสูตรเหล่านี้ได้รับการออกแบบมาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมและภาครัฐให้สามารถแข่งขันในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, 2564) ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการพัฒนาหลักสูตรที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกช่วงวัย หลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรเรียนล่วงหน้าจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับทิศทางของประเทศไทยและอาเซียน ตามรายงานประจำปีของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น (2564) ที่ระบุว่าแนวทางดังกล่าวสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แนวโน้มของตลาดแรงงานในปัจจุบันเน้นไปที่การพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญ หลักสูตรที่เน้นการ Reskill/Upskill จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับตัวของแรงงานให้สามารถตอบสนองต่ออาชีพใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่หลักสูตร Pre-degree มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาและบุคคลทั่วไปก่อนเข้าสู่ระบบอุดมศึกษา (SALIKA Knowledge sharing space, 2562) อย่างไรก็ตามแม้ว่าหลักสูตร Non-degree และ Pre-degree จะมีศักยภาพสูงในการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน แต่ยังคงมีช่องว่างทางการวิจัย (Research Gap) ที่ต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติม ได้แก่ 1) ขาดข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียนในหลักสูตร Non-degree และ Pre-degree และ 2) ขาดแนวทางที่ชัดเจนในการออกแบบหลักสูตรที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนในหลักสูตรดังกล่าว โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูแนะแนว และผู้รับบริการวิชาการ จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามและวิเคราะห์

Citation : Ruangwicha, P. (2025). The Analysis of Requirement on Non-Degree Program: Reskill/Upskill and Pre-degree

Program for Undergraduate and Graduate at the College of Local Administration, Khon Kaen University. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.6>

ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยการแจกแจงจำนวนและร้อยละ (Johns Hopkins University Office of Summer and Intersession Programs, 2024)

ผลการศึกษานี้คาดว่าจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้มีความสอดคล้องกับตลาดแรงงานในระดับประเทศและอาเซียน อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นข้อมูลเชิงนโยบายในการส่งเสริมการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มีความยืดหยุ่น และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (World Economic Forum, 2020)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill) และหลักสูตร Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

การศึกษานี้อยู่บนพื้นฐานของวิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Document analysis) โดยคัดเลือกวรรณกรรมจำนวน 6 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรระยะสั้น non-degree program: reskill/upskill และหลักสูตรเรียนล่วงหน้า pre-degree program ทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา วรรณกรรมที่เลือกเป็นผลงานของหน่วยงานหรือองค์กรที่มีบทบาทสำคัญด้านการศึกษาตลอดชีวิต และเป็นแหล่งข้อมูลที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนนโยบายรัฐบาล ตลอดจนบริบทเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ โดยใช้เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้เรียน รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อบริบทของตลาดแรงงาน และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตร Non-degree และ Pre-degree

Hossler, Schmit, และ Vesper (1999) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา พบว่าสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โอกาสทางการศึกษา และแรงสนับสนุนจากโรงเรียนมีบทบาทสำคัญ การศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อสนับสนุนผู้เรียนกลุ่มเปราะบาง Perna (2006) นำเสนอแนวคิด College Access and Choice Model ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างทางสังคม นโยบายทุนการศึกษา และการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา มีผลต่อการเข้าถึงการศึกษาระดับสูง ส่งเสริมแนวคิดที่ว่าหลักสูตร Non-degree และ Pre-degree ที่ควรได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ และมีระบบทุนสนับสนุนเพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียน Qingxin Xue (2024) ได้ศึกษาปัจจัยครอบครัว และบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหรือเข้าสู่ตลาดแรงงาน แล้ว

Citation : ภาภรณ์ เรืองวิชา. (2568). การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill) และหลักสูตร

Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgrisrru.2025.6>

พบว่าคุณภาพการสอน และสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญ ส่งผลให้หลักสูตรที่สามารถเรียนควบคู่กับการทำงาน หรือรองรับการเปลี่ยนเส้นทางอาชีพมีความจำเป็นในบริบทปัจจุบัน

2. การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับบริบทของตลาดแรงงานและการศึกษาในปัจจุบัน

Li (2002) ศึกษาการพัฒนาทักษะสำหรับอุตสาหกรรม 4.0 พบว่าการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นทักษะ และ Competency-based Learning เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้บุคลากรปรับตัวและแข่งขันได้ในตลาดแรงงาน Sahana & Nagaraj (2023) ได้ศึกษาผลกระทบของ Reskilling และ Upskilling ที่มีต่อการพัฒนาอาชีพ พบว่าองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีอัตราการรักษานักงานสูงขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตร Non-degree และ Pre-degree ควรออกแบบให้รองรับการเรียนรู้สำหรับแรงงานที่ต้องการพัฒนาทักษะใหม่ หรือเปลี่ยนสายงานในระยะยาว

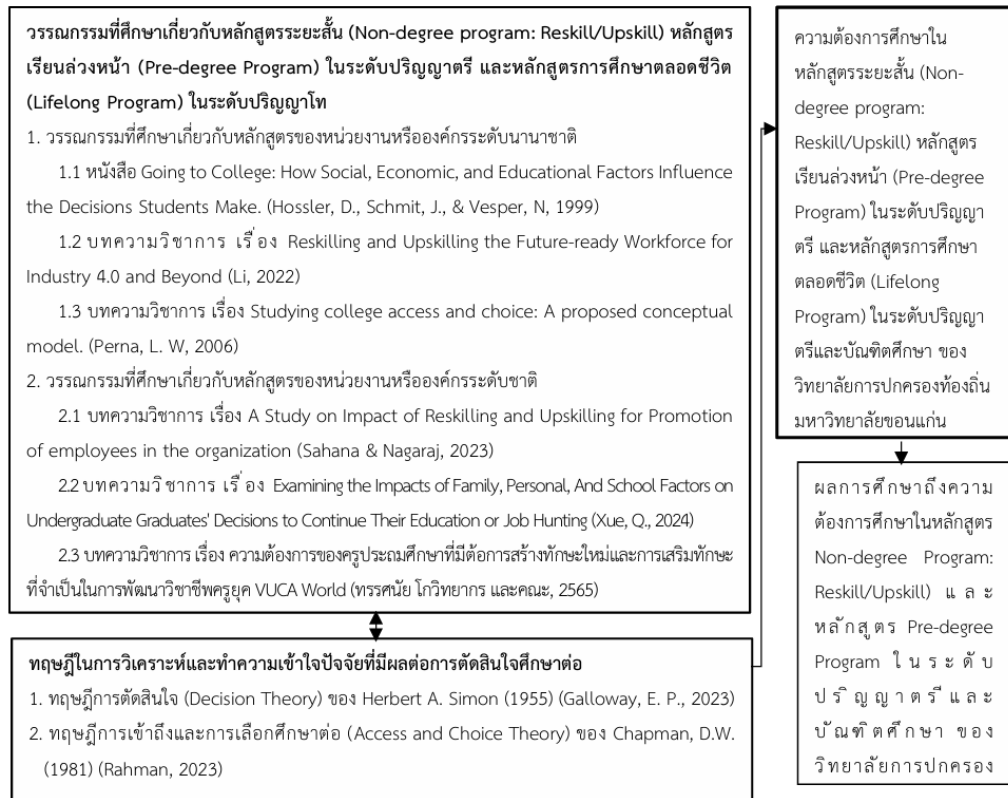
3. แนวทางการออกแบบหลักสูตร Non-degree และ Pre-degree

การออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานและการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ งานวิจัยของ ทรรศนัย โกวิทย์กร และคณะ (2565) ในวารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2022 ได้ศึกษาความต้องการของครูประถมศึกษาต่อการพัฒนาทักษะในยุค VUCA World พบว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การออกแบบการเรียนรู้ และการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคลากรในภาคการศึกษา งานนี้ช่วยสนับสนุนแนวคิดที่ว่าหลักสูตร Non-degree และ Pre-degree ควรออกแบบให้สามารถเสริมสร้างทักษะใหม่ ๆ และรองรับแนวโน้มของตลาดแรงงานในอนาคต

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างของสถาบันการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของผู้เรียน นอกจากนี้ Reskilling และ Upskilling มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะในยุคอุตสาหกรรม 4.0 แนวทางการออกแบบหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพควรควบคู่กับการสนับสนุนผู้เรียนผ่านโครงการทุนและการรับรองคุณวุฒิที่เป็นที่ยอมรับ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงหลักสูตรที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

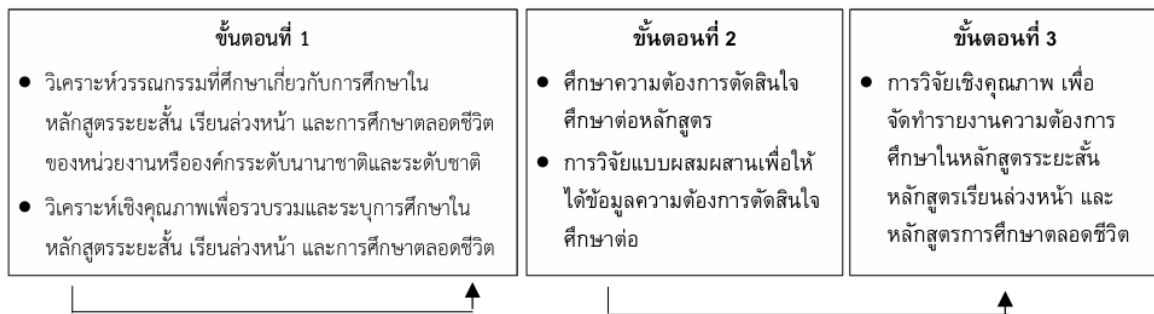
กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree และ Pre-degree ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

Citation : ภาภรณ์ เรืองวิชา. (2568). การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill) และหลักสูตร

Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgrisrru.2025.6>

แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการเรียนหลักสูตร รูปแบบการเรียนการสอน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การพัฒนาแบบสอบถามอยู่บนพื้นฐานการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยระยะที่ 1 มีการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และครอบคลุมประเด็นเนื้อหาตาม วัตถุประสงค์การวิจัยร่วมกับที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เมื่อทำการปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำแบบสอบถามไปขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์และทดลอง ใช้ (try out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พร้อมตรวจสอบความน่าเชื่อถือด้วยการคำนวณค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยแบบสอบถามให้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.972 อยู่ในมาตรฐานคุณภาพที่ยอมรับได้

3. กลุ่มเป้าหมาย/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยนี้ คือ 500 คน นักศึกษาปัจจุบันระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูแนะแนว และผู้ที่มารับบริการในงานบริการวิชาการของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น

3.2 กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาปัจจุบันระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูแนะแนว และผู้ที่มารับบริการในงานบริการวิชาการของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น จำนวน 500 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะผู้ที่มาใช้บริการด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และรู้จักวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ และจำนวน เพื่ออธิบายแนวโน้มของความต้องการศึกษาต่อของกลุ่มเป้าหมาย โดยสรุปผลและนำเสนอเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาหลักสูตรของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดแรงงานและบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ไม่ได้ใช้การเปรียบเทียบค่าสถิติเนื่องจากมุ่งเน้นการนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาแทนการวิเคราะห์เชิงอนุมาน

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นศึกษาความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill และ หลักสูตร Pre-degree ในระดับปริญญาตรี รวมถึงหลักสูตรการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Program) ในระดับบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น โดยผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 500 คน ประกอบด้วยนักศึกษาระดับปริญญาตรีและ

Citation : Ruangwicha, P. (2025). The Analysis of Requirement on Non-Degree Program: Reskill/Upskill and Pre-degree

Program for Undergraduate and Graduate at the College of Local Administration, Khon Kaen University. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.6>

บัณฑิตศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูแนะแนว และผู้ที่เคยใช้บริการในงานบริการวิชาการของวิทยาลัยฯ ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงาน อันสะท้อนมุมมองที่หลากหลายต่อความต้องการและการตัดสินใจในการเลือกเรียนหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยจัดเรียงผลการวิจัยตามลำดับเนื้อหา ดังนี้ 1. ความต้องการหลักสูตรของผู้เรียนในแต่ละประเภทหลักสูตร 2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตร และ 3. การวิเคราะห์เชิงสรุปและการวิเคราะห์เชิงสถิติของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ

1. ผลการศึกษาความต้องการหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาความต้องการหลักสูตรตามขั้นตอนการวิจัยในระยะที่ 2 แสดงดังตารางที่ 1 และ 3

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการหลักสูตรระยะสั้น (Non-degree Program: Reskill/Upskill)

ประเด็นศึกษา	ผลการศึกษา
เหตุผลในการเรียน	พัฒนาความรู้และทักษะ (90.70%) เพิ่มเงินเดือน (78.70%) แก้ปัญหางาน (66.70%) และต้องการใบประกาศฯ (57.30%)
ค่าใช้จ่ายที่ยอมรับได้สูงสุด	501 – 1,000 บาท (34%) และ 2,001 – 3,000 บาท (22%)
รูปแบบการอบรมที่นิยม	ออนไลน์ (47.30%) และ ผสมผสาน (34.70%)
ช่วงเวลาที่เหมาะสม	เสาร์-อาทิตย์ครึ่งวัน (90%) และ อาทิตย์ทั้งวัน (63.3%)
รูปแบบและเนื้อหาการเรียนที่ต้องการ	สื่อเข้าใจง่าย (6.90%) การเรียนรู้ผสมผสาน (6.90%) กรณีศึกษา (6.90%) และ Workshop (3.45%)

จากตารางที่ 1 พบว่าเหตุผลหลักที่ต้องการเรียน ได้แก่ การพัฒนาความรู้และทักษะในอาชีพ (90.70%) การเพิ่มอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทน (78.70%) และการแก้ปัญหา/พัฒนางานที่ทำอยู่ (66.70%) นอกจากนี้ 57.30% ต้องการใบประกาศนียบัตรเพื่อเสริมโอกาสในการทำงาน ค่าใช้จ่ายที่ผู้เรียนยอมรับได้สูงสุดอยู่ในช่วง 501 – 1,000 บาท (34%) และ 2,001 – 3,000 บาท (22%) โดยมีแนวโน้มความต้องการหลักสูตรที่มีต้นทุนเข้าถึงได้ สำหรับรูปแบบการอบรมที่ได้รับความนิยมสูงสุด ได้แก่ การอบรมออนไลน์ (47.30%) รองลงมาคือรูปแบบผสมผสานออนไลน์และในห้องเรียน (34.70%) ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ พบว่าผู้เรียนต้องการเรียนวันเสาร์-อาทิตย์ครึ่งวัน (90%) และ วันอาทิตย์ทั้งวัน (63.3%) แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเลือกเรียนที่ไม่กระทบต่องานประจำ และสำหรับเนื้อหาและรูปแบบการเรียน ผู้เรียนให้ความสำคัญกับสื่อที่เข้าใจง่ายและทันสมัย (6.90%) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (6.90%) การใช้กรณีศึกษา (6.90%) และ Workshop (3.45%) เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความต้องการหลักสูตร Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรี

ประเด็นศึกษา	ผลการศึกษา
รายวิชายอดนิยม	กฎหมายและความเป็นพลเมือง (55.30%) การปกครองยุคดิจิทัล (40.00%) การจัดการโครงการ (37.30%) การจัดการเชิงกลยุทธ์ (36.00%) และการวิเคราะห์และประเมินนโยบาย (32.00%)
ค่าใช้จ่ายที่ยอมรับได้สูงสุด	501 – 1,000 บาท (34.44%) และ 1,001 – 5,000 บาท (29.14%)
รูปแบบการเรียนรู้ที่นิยม	ผสมผสาน (53.30%) ห้องเรียน (26.00%) และออนไลน์ (20.70%)
วิธีการประเมินผลที่ต้องการ	สอบปฏิบัติ (53.30%) ประเมินโปรเจกต์ (38.70%) และสอบเขียน (36.00%)

จากตารางที่ 2 พบว่ารายวิชาที่ได้รับความนิยมสูงสุด ได้แก่ กฎหมายและความเป็นพลเมืองเพื่อจัดการปกครองและกิจการสาธารณะ (55.30%) พลวัตของการจัดการปกครองสาธารณะในยุคดิจิทัล (40.00%) การจัดการโครงการ (37.30%) การจัดการเชิงกลยุทธ์ (36.00%) การวิเคราะห์และประเมินนโยบายสาธารณะ (32.00%) ช่วงค่าใช้จ่ายที่ได้รับความนิยมมากที่สุดอยู่ที่ 501 – 1,000 บาท (34.44%) และ 1,001 – 5,000 บาท (29.14%) แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความต้องการหลักสูตรที่เข้าถึงได้และมีความคุ้มค่า รูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือ รูปแบบผสมผสานระหว่างออนไลน์และในห้องเรียน (53.30%) ตามมาด้วยการเรียนในห้องเรียน (26.00%) และการเรียนออนไลน์ (20.70%) ซึ่งแสดงถึงความต้องการหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลที่ได้รับความนิยม ได้แก่ การสอบปฏิบัติ (53.30%) การประเมินตามโปรเจกต์ (38.70%) และการสอบเขียน (36.00%) แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของผู้เรียนที่ต้องการการประเมินผลที่เน้นการใช้งานจริง

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความต้องการหลักสูตรการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Program)

ประเด็นศึกษา	ผลการศึกษา
ความต้องการหลักสูตร	พัฒนาทักษะเฉพาะด้าน ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และทันต่อยุคดิจิทัล
รูปแบบการเรียนรู้ที่นิยม	การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้เรียนต้องการหลักสูตรที่สามารถพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ทันต่อยุคดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน รูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสะดวกและปรับให้เข้ากับตารางเวลาส่วนตัว

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตร พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในทุกหลักสูตร มีความคล้ายคลึงกันในด้านความยืดหยุ่นของเวลาเรียน การสนับสนุนด้านการเงิน และคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ โดยผู้เรียนต้องการหลักสูตรที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีระบบการประเมินผลที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง นอกจากนี้การเรียนออนไลน์และการเรียนแบบผสมผสานเป็นสิ่งที่ต้องการมากขึ้น เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดสรรเวลาตามความสะดวก และการ

Citation : Ruangwicha, P. (2025). The Analysis of Requirement on Non-Degree Program: Reskill/Upskill and Pre-degree

Program for Undergraduate and Graduate at the College of Local Administration, Khon Kaen University. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.6>

สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนและเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนที่ต้องการความทันสมัยและเข้าถึงเนื้อหาได้สะดวก แสดงดังตารางที่ 4 5 และ 6

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรระยะสั้น (Non-degree Program: Reskill/Upskill)

ประเด็นศึกษา	ผลการศึกษา
ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ	ความยืดหยุ่นของเวลาเรียน (20.00%) เนื้อหาและสื่อการสอนที่ทันสมัย (20.00%), งบประมาณและทุนการศึกษา (16.70%) สิ่งอำนวยความสะดวก (13.30%) ทักษะเทคโนโลยี (10.00%) และผู้สอนที่มีประสบการณ์ (6.70%)
วิธีการประเมินผล	การจัดกิจกรรมปฏิบัติและโครงการ (25.55%) การทำงานเป็นทีม (20.44%) และกรณีศึกษาร่วมกับ AI (13.14%)
ข้อเสนอแนะจากผู้เรียน	ได้รับใบประกาศนียบัตร (33.78%) สนับสนุนทุนการศึกษา (10.13%) ปรับปรุงตารางเรียนให้ยืดหยุ่น (5.40%) จัดกิจกรรมอบรมและเวิร์กช็อป (13.51%) และสนับสนุนแหล่งข้อมูลที่ทันสมัย (8.11%)

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ได้แก่ ความยืดหยุ่นของเวลาเรียน (20.00%) เนื้อหาและสื่อการสอนที่ทันสมัย (20.00%) และงบประมาณและทุนการศึกษา (16.70%) นอกจากนี้ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน (13.30%) การเสริมทักษะเทคโนโลยี (10.00%) และผู้สอนที่มีประสบการณ์ (6.70%) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เรียนพิจารณา ในด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมปฏิบัติและการประเมินจากโครงการ (25.55%) ได้รับความนิยมน้อยที่สุด รองลงมาคือ การประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการทำงานเป็นทีม (20.44%) และการใช้กรณีศึกษาร่วมกับ AI/เทคโนโลยี (13.14%) ข้อเสนอแนะที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือ การได้รับใบประกาศนียบัตรหลังเรียนจบ (33.78%) การสนับสนุนทุนการศึกษา (10.13%) และ การปรับปรุงตารางเรียนให้มีความยืดหยุ่น (5.40%) นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอให้จัดกิจกรรมอบรมและเวิร์กช็อป (13.51%) และ สนับสนุนแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ที่ทันสมัย (8.11%)

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรเรียนล่วงหน้า (Pre-degree Program)

ประเด็นศึกษา	ผลการศึกษา
ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ	อุปกรณ์การเรียนที่เพียงพอ (22.39%) สื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน (17.91%) และ อาหารและค่าเดินทาง (16.42%)
วิธีการประเมินผล	การสอบปฏิบัติ (53.30%) การประเมินโปรเจกต์ (38.70%) และการสอบเขียน (36.00%)
ข้อเสนอแนะจากผู้เรียน	เพิ่มกิจกรรมฝึกปฏิบัติจริง (40.00%) ปรับปรุงระบบการเรียนออนไลน์และสะสมหน่วยกิต (17.14%) เชิญผู้มีประสบการณ์เป็นวิทยากรพิเศษ (14.29%) สนับสนุนค่าใช้จ่ายและสวัสดิการ (9.52%) และ ปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ให้เข้าใจง่าย (7.62%)

จากตารางที่ 5 พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรเรียนล่วงหน้า ได้แก่ อุปกรณ์การเรียนที่เพียงพอ (22.39%) สื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน (17.91%), และ อาหารและค่าเดินทาง (16.42%) ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการสนับสนุนทางกายภาพและสภาพแวดล้อมในการเรียน ด้านวิธีการประเมินผล การสอบปฏิบัติ (53.30%) ได้รับความนิยมน้อยที่สุด รองลงมาคือ การประเมินตามโปร

Citation : ภาภรณ์ เรืองวิชา. (2568). การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill) และหลักสูตร

Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgrisrru.2025.6>

เจค (38.70%) และ การสอบเขียน (36.00%) ข้อเสนอแนะสำคัญจากผู้เรียน ได้แก่ การเพิ่มกิจกรรมฝึกปฏิบัติจริง (40.00%) การปรับปรุงระบบการเรียนออนไลน์และการสะสมหน่วยกิต (17.14%) และ การเชิญผู้มีประสบการณ์มาบรรยายหรือเป็นวิทยากรพิเศษ (14.29%) นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเกี่ยวกับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายและสวัสดิการ (9.52%) และการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้เข้าใจง่ายและทันสมัย (7.62%)

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Program)

ประเด็นศึกษา	ผลการศึกษา
ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ	สนับสนุนสื่อการเรียนและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (33.97%), ฝึกปฏิบัติจริงในกิจกรรมการเรียนรู้ (15.09%), สนับสนุนทุนการศึกษาและสวัสดิการ (13.21%), ระบบเรียนที่ยืดหยุ่น (9.43%), การเรียนรู้สองภาษา (7.55%)
วิธีการประเมินผล	การสอบปฏิบัติ (56.50%), การประเมินโปรเจค (49.50%), การสอบเขียน (36.00%)
ข้อเสนอแนะจากผู้เรียน	พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและครอบคลุม (32.00%), สนับสนุนการปฏิบัติจริงและทำโครงการ (24.00%), ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก (11.00%), สนับสนุนทุนการศึกษา (9.00%), จัดตารางเรียนที่ยืดหยุ่น (6.00%), สร้างบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลาย (4.00%)

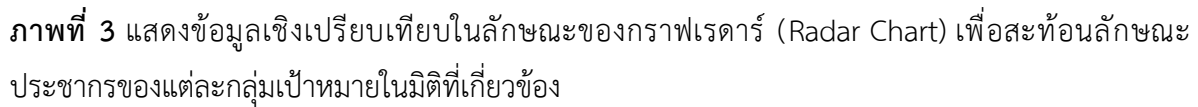
จากตารางที่ 6 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมากที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (33.97%) การฝึกปฏิบัติจริงในกิจกรรมการเรียนรู้ (15.09%) และ การสนับสนุนทุนการศึกษาและสวัสดิการ (13.21%) นอกจากนี้ ระบบการเรียนที่ยืดหยุ่นและการเลือกลงวิชาเอง (9.43%) และการเรียนรู้สองภาษาและเนื้อหาภาษาอังกฤษ (7.55%) เป็นปัจจัยที่ได้รับความสนใจ ด้านการประเมินผล การสอบปฏิบัติ (56.50%) ได้รับความนิยมสูงสุด รองลงมาคือ การประเมินตามโปรเจค (49.50%) และการสอบเขียน (36.00%) ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มของการวัดผลที่มุ่งเน้นการใช้งานจริงมากกว่าการสอบทฤษฎี ข้อเสนอแนะหลัก ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและครอบคลุมเนื้อหาหลากหลาย (32.00%) การสนับสนุนการปฏิบัติจริงและการทำโครงการ (24.00%) และการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การเรียน (11.00%) นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอให้สนับสนุนทุนการศึกษาและสิ่งจูงใจสำหรับผู้เรียนที่ขาดทุนทรัพย์ (9.00%) จัดตารางเรียนที่ยืดหยุ่น (6.00%) และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อที่ผ่อนคลาย (4.00%)

3. ผลการวิเคราะห์

3.1 ผลการวิเคราะห์เชิงสรุปกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ในงานวิจัยนี้ช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรผ่านตัวแปรสำคัญ แสดงดังภาพที่ 7 และตารางที่ 8

จากภาพที่ 7 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างเชิงโครงสร้างประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่ม ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครูแนะแนว และผู้รับบริการวิชาการ โดยมีข้อค้นพบที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย และมีอายุเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการหลักสูตรที่เน้นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา กลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20-21 ปี เพศหญิงมากกว่าเพศชาย และมีนักศึกษาปี 1 และปี 2 เป็นสัดส่วนหลัก แสดงให้เห็นถึงความต้องการหลักสูตรที่ช่วยเสริมทักษะวิชาชีพควบคู่กับการเรียนในระบบ กลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีความหลากหลายทางเพศสูงกว่ากลุ่มอื่น และมีการกระจายตัวของอายุกว้าง ตั้งแต่ช่วงต้นจนถึงปลายวัยทำงาน ซึ่งแสดงถึงความต้องการหลักสูตรที่ยืดหยุ่น และมีประโยชน์ต่อการต่อยอดในสายอาชีพ กลุ่มครูแนะแนว มีอายุเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักเรียนและนักศึกษา โดยเฉพาะในช่วง 35-44 ปี ซึ่งสะท้อนประสบการณ์ในการแนะแนว และมุมมองที่มุ่งเน้นความเหมาะสมของหลักสูตรกับศักยภาพของผู้เรียน กลุ่มผู้รับบริการจากงานบริการวิชาการของวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุเฉลี่ยมากที่สุด (ช่วง 39-48 ปี) และมีสถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐในมหาวิทยาลัย ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพในหน้าที่การงานและปรับตัวในยุคดิจิทัล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของผู้เรียนในหลักสูตรต่าง ๆ แสดงดังตารางที่ 8

หลักสูตร	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ	วิธีการประเมินผล	ข้อเสนอแนะ
Non-degree Program:	เวลาเรียนและความยืดหยุ่น (20%) เนื้อหาและสื่อการสอน (20%)	โครงการงานปฏิบัติ (25.55%) ทำงานกลุ่ม (20.44%) และ	ใบประกาศนียบัตร (33.78%) และทุนการศึกษา (10.13%)
Reskill/Upskill	งบประมาณและทุน (16.7%) และสิ่งอำนวยความสะดวก (13.3%)	ใช้ AI/เทคโนโลยี (13.14%)	
Pre-degree Program	อุปกรณ์การเรียน (22.39%) สื่อและเทคโนโลยี (17.91%) และอาหารและค่าเดินทาง (16.42%)	สอบปฏิบัติ (53.3%) และประเมินตามโปรเจกต์ (38.7%)	ฝึกปฏิบัติจริงและโครงการงาน (40%) และวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ (14.29%)

Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารการ
บริหารการปกครองและนวัตกรรมการท้องถิ่น, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/leisrru.2025.6>

หลักสูตร	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ	วิธีการประเมินผล	ข้อเสนอแนะ
Lifelong Program	สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (33.97%) ฝึกปฏิบัติจริง (15.09%) และ ทุนการศึกษาและสวัสดิการ (13.21%)	สอบปฏิบัติ (56.5%) ประเมินตามโปรเจค (49.5%) และ สอบเขียน (36%)	พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย (32%) และสนับสนุนการทำโครงการ (24%)

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ สำหรับหลักสูตร Non-degree ผู้เรียนให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นของเวลาเรียน และ เนื้อหา/สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย (ร้อยละ 20 เท่ากัน) สะท้อนถึงความต้องการเรียนรู้ควบคู่กับภาระงานหรือการใช้ชีวิตส่วนตัว สำหรับหลักสูตร Pre-degree ปัจจัยสำคัญคือ อุปกรณ์การเรียนที่เพียงพอ (22.39%) และเทคโนโลยีในการเรียนการสอน (17.91%) ซึ่งบ่งชี้ถึงความคาดหวังด้านความพร้อมทางกายภาพของสถานศึกษา ขณะที่ในหลักสูตร Lifelong Program ผู้เรียนให้ความสำคัญกับสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด (33.97%) แสดงถึงความต้องการความสะดวกในการเข้าถึงเนื้อหาในช่วงวัยทำงาน

2. วิธีการประเมินผลที่ต้องการ กลุ่มผู้เรียนในทุกหลักสูตรมีแนวโน้มต้องการการประเมินผลที่เน้นปฏิบัติจริงมากกว่าการสอบทฤษฎี เช่น ในหลักสูตร Pre-degree และ Lifelong Program มีความนิยมสูงต่อการสอบปฏิบัติ (53.30% และ 56.50% ตามลำดับ) และการประเมินตามโปรเจค ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนต้องการพิสูจน์ทักษะจากการลงมือทำจริงมากกว่าการท่องจำ

3. ข้อเสนอแนะจากผู้เรียน ผู้เรียนในหลักสูตร Non-degree แนะนำให้ออกใบประกาศนียบัตร หลังจบหลักสูตร (33.78%) และให้ทุนการศึกษา (10.13%) ซึ่งแสดงถึงความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จับต้องได้ ในหลักสูตร Pre-degree ผู้เรียนเสนอให้เพิ่มกิจกรรมฝึกปฏิบัติจริง และเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นข้อเสนอที่มุ่งสู่การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่วนในหลักสูตร Lifelong Program ผู้เรียนเสนอให้พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย (32.00%) และสนับสนุนการทำโครงการ (24.00%) ซึ่งเน้นที่ความเชื่อมโยงกับบริบทของการทำงานจริง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรต่าง ๆ แตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมาย แต่ล้วนสะท้อนถึงความต้องการหลักสูตรที่ยืดหยุ่นทั้งในด้านเวลาเรียน รูปแบบการเรียน และการประเมินผล โดยเฉพาะความนิยมในหลักสูตรที่สามารถจัดเรียนในช่วงวันหยุด (เสาร์-อาทิตย์) การเรียนแบบออนไลน์หรือผสมผสาน (Blended Learning) และการประเมินผลแบบโครงการหรือปฏิบัติจริงแทนการสอบแบบดั้งเดิม ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเรียนควบคู่กับภาระงานหรือชีวิตประจำวันได้ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่ผู้เรียนมีความต้องการเรียนเมื่อสะดวก เรียนที่ไหนก็ได้ และเรียนรู้แบบใช้งานจริง แนวโน้มดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด Access and Choice Theory ของ Chapman (1981, อ้างใน Rahman, 2023) ที่เน้นว่าปัจจัยด้านการเข้าถึงและความยืดหยุ่นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน ทั้งยังเชื่อมโยงกับ Curriculum Development Theory (สำนักงาน

Citation : Ruangwicha, P. (2025). The Analysis of Requirement on Non-Degree Program: Reskill/Upskill and Pre-degree

Program for Undergraduate and Graduate at the College of Local Administration, Khon Kaen University. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.6>

คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2563) ที่ระบุว่าการออกแบบหลักสูตรควรตอบสนองบริบทของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของสังคม

หลักสูตร Non-degree ผู้เรียนต้องการความยืดหยุ่นสูง โดยให้ความสำคัญกับเวลาเรียนที่สามารถเลือกได้ และเนื้อหาที่นำไปใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Sahana และ Nagaraj (2023) ที่เน้นบทบาทของ Reskill/Upskill สำหรับตลาดแรงงานในยุคอุตสาหกรรม 4.0 หลักสูตร Pre-degree ผู้เรียนต้องการการเตรียมความพร้อมที่ครอบคลุมทักษะพื้นฐาน พร้อมรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเข้าใจง่าย ซึ่งสนับสนุนแนวคิดของ Li (2022) ที่ชี้ถึงความสำคัญของการสนับสนุนและข้อมูลที่เข้าถึงได้ต่อการตัดสินใจศึกษา หลักสูตร Lifelong Learning มีลักษณะความต้องการยืดหยุ่นสูงเช่นกัน ทั้งในด้านรูปแบบ (Blended Learning) การเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี และการนำไปใช้จริงในบริบทชีวิตและงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Herbert A. Simon และงานวิจัยของ ทรศนัย โกวิทย์กร และคณะ (2565) ที่เสนอว่าการเรียนรู้เพื่อปรับตัวในยุค VUCA ต้องอิงกับสถานการณ์จริง นอกจากนี้ปัจจัยที่ส่งเสริมการตัดสินใจศึกษาต่อ อาทิ สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย ทุนการศึกษา และสิ่งอำนวยความสะดวก ยังช่วยลดข้อจำกัดด้านการเข้าถึงการศึกษา และสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Xue (2024) ที่ระบุว่าปัจจัยเหล่านี้มีผลโดยตรงต่อการเลือกเรียนในระบบที่ผู้เรียนควบคุมได้ด้วยตนเอง

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนต้องการหลักสูตรที่ยืดหยุ่น รองรับทั้งออนไลน์และออนไซต์ มีเนื้อหาทันสมัยและสามารถนำไปใช้ได้จริง ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ ความสะดวกในการเข้าถึงหลักสูตร การสนับสนุนทุนการศึกษา และ ใบประกาศนียบัตรที่ได้รับการยอมรับ สำหรับรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริง โครงการ การทำงานกลุ่ม และ Blended Learning ซึ่งช่วยเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ โดยโมเดลที่แนะนำ ได้แก่ Flipped Classroom เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาด้วยตนเองก่อนเข้าเรียน Project-based Learning (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะผ่านการแก้ปัญหาจริง และ Competency-based Learning ที่มุ่งเน้นทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้ แนวทางพัฒนาหลักสูตรควรมุ่งเน้นความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะได้อย่างต่อเนื่องและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกการทำงาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยเน้นความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ ทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และการสนับสนุนจากเทคโนโลยีการศึกษา ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในหลากหลายมิติ ดังนี้ ประการแรก ในด้าน

Citation : ภาภรณ์ เรืองวิชา. (2568). การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill) และหลักสูตร

Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgrisrru.2025.6>

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ พบว่าควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ทั้งนักเรียนระดับมัธยม นักศึกษามหาวิทยาลัย และกลุ่มวัยทำงาน โดยเฉพาะการออกแบบหลักสูตรที่สามารถรองรับการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเวลาเรียนได้ตามความสะดวก นอกจากนี้ ควรจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ที่เข้าถึงง่าย มีการสนับสนุนทุนการศึกษา และจัดทำใบประกาศนียบัตรที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจและโอกาสทางอาชีพให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาวิธีการประเมินผลที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การทำโครงงานหรือการประเมินตามสมรรถนะ เพื่อสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน ประการที่สอง ในด้านข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เห็นควรส่งเสริมการสนับสนุนหลักสูตรในระบบ Non-degree และ Lifelong Learning ให้เป็นระบบที่มีมาตรฐานชัดเจน โดยเฉพาะการกำหนดแนวทางการรับรองคุณวุฒิหรือใบประกาศนียบัตรที่สามารถใช้ยื่นสมัครงานหรือพัฒนาวิชาชีพได้อย่างเป็นทางการ รวมถึงการวางแผนเชิงนโยบายเพื่อจัดสรรทุนสนับสนุนแก่ผู้เรียนที่มีข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนส่งเสริมการขยายหลักสูตรให้สามารถรองรับตลาดแรงงานในระดับอาเซียน โดยมีการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพของภูมิภาค ประการสุดท้าย ในด้านข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป ควรมีการศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการจัดหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตร Pre-degree เพื่อประเมินประสิทธิผลของการลงทุนด้านการศึกษาในระยะยาว นอกจากนี้ ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบผลลัพธ์ของผู้เรียนที่จบจากหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแบบออนไลน์ ออนไซต์ หรือแบบผสมผสาน เพื่อนำไปสู่การออกแบบการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น รวมถึงการศึกษารายกลุ่มเป้าหมายในแต่ละช่วงวัยหรือสายอาชีพ เพื่อพัฒนาหลักสูตรเฉพาะกลุ่ม (tailor-made curriculum) ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ยังควรศึกษารูปแบบการรับรองคุณวุฒิและระบบเทียบโอนผลการเรียนในหลักสูตรทางเลือก เพื่อให้สามารถนำไปใช้ต่อยอดในการศึกษาในระบบหรือสายวิชาชีพได้อย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง (References)

- ทรศนัย โกวิทากร, แฝงกมล เพชรเกลี้ยง, จิราพร อุทัยวัฒน์, ทักษา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา, & ประณัฐ กิจรุ่งเรือง. (2565). ความต้องการของครูประถมศึกษาที่มีต่อการสร้างทักษะใหม่และการเสริมทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาวิชาชีพครูยุค VUCA World. *วารสารวิจัย มข. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 10(2), 156–166.
- วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. (2564). *รายงานประจำปี 2564*. <https://anyflip.com/pyhke/aara/>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2563). *แนวทางการศึกษาความต้องการในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill และ Pre-degree Program*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

SALIKA Knowledge sharing space. (2562). *หลักสูตร Reskill & Upskill ความจำเป็นระดับชาติ ตอบโจทย์การพัฒนาบุคลากรคุณภาพภาคอุตสาหกรรม แบบตรงเป้า*.

<https://www.salika.co/2019/09/23/reskill-upskill-program-education/#>

Galloway, E. P. (2023). Operationalizing the Access–Voice–Choice framework for equitably and justly teaching the language for school literacy. *The Reading Teacher*, 77(2), 226–237. <https://doi.org/10.1002/trtr.2239>

George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference* (4th ed.). Allyn & Bacon.

Hossler, D., Schmit, J., & Vesper, N. (1999). *Going to college: How social, economic, and educational factors influence the decisions students make*. Johns Hopkins University Press.

Johns Hopkins University Office of Summer and Intersession Programs. (2024). *Your guide to preparing for college in high school*. Retrieved August 18, 2024, from <https://summer.jhu.edu/hopkins-experience/blue-jay-bulletin/blog-library/how-to-prepare-for-college-in-high-school/>

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>

Li, L. (2022). Reskilling and upskilling the future-ready workforce for Industry 4.0 and beyond. *Information Systems Frontiers*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s10796-022-10318-w>

Perna, L. W. (2006). Studying college access and choice: A proposed conceptual model. In J. C. Smart (Ed.), *Higher education: Handbook of theory and research* (Vol. 21, pp. 99–157). Springer.

Rahman, M. (2023). Herbert Simon rationalistic theory of decision making. *International Journal of Scientific Research in Science and Technology*, 9(3), 184. <https://doi.org/10.32628/IJSRST523103184>

Sahana, G. N., & Nagaraj, D. M. (2023). A study on impact of reskilling and upskilling for promotion of employees in the organization. *Journal of Emerging Technologies and Innovative Research*, 10(5), 258–274. <https://www.jetir.org/papers/JETIR2305G35.pdf>

Citation : ภาภรณ์ เรืองวิชา. (2568). การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill) และหลักสูตร

Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.6>

- World Economic Forum. (2020, January). *The reskilling revolution: Better skills, better jobs, better education for a billion people by 2030*. Retrieved from <https://www.weforum.org/press/2020/01/the-reskilling-revolution-better-skills-better-jobs-better-education-for-a-billion-people-by-2030/>
- Xue, Q. (2024). Examining the impacts of family, personal, and school factors on undergraduate graduates' decisions to continue their education or job hunting. *Journal of Education, Humanities and Social Sciences*, 26, 201–207.

Citation : Ruangwicha, P. (2025). The Analysis of Requirement on Non-Degree Program: Reskill/Upskill and Pre-degree

Program for Undergraduate and Graduate at the College of Local Administration, Khon Kaen University. *Journal of Local Governance and Innovation*, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.6>

Citation : ภาภรณ์ เรืองวิชา. (2568). การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาในหลักสูตร Non-degree Program: Reskill/Upskill) และหลักสูตร

Pre-degree Program ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 85–102. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2025.6>